

ALBERT EINSTEIN

Jak wyobrażam sobie świat

Przemyślenia i opinie

Tłumaczenie i opracowanie:

TOMASZ LANCZEWSKI

884346

Zrealizowano ze środków
Narodowego Programu
Rozwoju Czytelnictwa

Copernicus
Center
PRESS

Spis treści

Nota od wydawcy amerykańskiego	5
--------------------------------------	---

Część I. Idee i opinie

Raj utracony	9
Moje pierwsze wrażenia z pobytu w Stanach Zjednoczonych	10
Odpowiedź kobietom amerykańskim	15
Jak sobie wyobrażam świat	16
Sens życia	21
Rzeczywista wartość człowieka	21
Dobro i zło	21
O bogactwie	22
Spółczeństwo i jednostka	23
Wywiady prasowe	26
Gratulacje dla krytyka	28
Do japońskich uczniów	28
Wiadomość w kapsule czasu	29
Uwagi na temat teorii wiedzy Bertranda Russella	30
Umysł matematyczny	39
Państwo a sumienie jednostki	41
Aforyzmy dla Leo Baecka	42

O wolności

O wolności prowadzenia badań naukowych	44
Faszyzm a nauka	46
O wolności	47
Przemówienie z okazji otrzymania nagrody Lord & Taylor	50

Współczesne metody inkwizycyjne	51
Prawa człowieka	52

O religii

Religia i nauka	55
Pierwiastek religijności w badaniach naukowych	60
Nauka i religia	61
Czy można pogodzić religię i naukę?	72
Potrzeba kultury etycznej	77

O edukacji

Kursy uniwersyteckie w Davos	79
Nauczyciele i uczniowie	81
Nauczanie i nauczyciele	82
Edukacja a pokój na świecie	83
O edukacji	85
O literaturze klasycznej	92
Zapewnienie przyszłości ludzkości	93
Kształcenie w niezależnym myśleniu	95

O przyjaciółach

Joseph Popper-Lynkæus	96
Pozdrowienie dla George'a Bernarda Shawa	97
Z okazji siedemdziesiątej rocznicy urodzin Arnolda Berlinera	97
Działalność H.A. Lorentza w służbie współpracy międzynarodowej	100
Przemówienie nad grobem H.A. Lorentza	103
H.A. Lorentz, twórca i osobistość	104
Ku pamięci Marii Curie	108
Mahatma Gandhi	109
Ku pamięci Maxa Plancka	110
Orędzie na cześć Morrisa Raphaëla Cohena	112

Część II. O polityce, strukturach władzy i pacyfizmie

Międzynarodówka nauki	117
Pożegnanie	119
Instytut Współpracy Międzynarodowej	121
Przemyslenia dotyczące światowego kryzysu gospodarczego	123
Produkcja a zdolność nabywczą	128
Produkcja a praca	129
Przemówienie na zgromadzeniu studentów poświęconym sprawom rozbrojenia	131
Na temat konferencji rozbrojeniowej z 1932 r.	134
Ameryka i konferencja rozbrojeniowa z 1932 roku	141
W sprawie rozbrojenia	144
Arbitraż	145
Do Sigmunda Freuda	146
Pokój	148
Zagadnienie pacyfizmu	149
O obowiązku służby wojskowej	150
Kobiety a wojna	151
Trzy listy do przyjaciół pokoju	152
Pacyfizm czynny	155
Uwagi o obecnej sytuacji w Europie	156
Niemcy i Francja	157
Kultura i dobrobyt	158
Mniejszości	159
My, spadkobiercy	160
Odnieśliśmy zwycięstwo w wojnie, lecz o pokój nadal musimy walczyć	161
Wojna atomowa albo pokój	165
Mentalność wojskowa	186
Korespondencja listowna z członkami Rosyjskiej Akademii	189
Z okazji otrzymania Nagrody One World	207
Orędzie do intelektualistów	209
Dlaczego socjalizm?	214
Bezpieczeństwo narodowe	224

W poszukiwaniu pokoju	227
„Kultura musi być jedną z podstaw dla światowego porozumienia”	230
O likwidacji zagrożenia wybuchem wojny	233
Objawy upadku kultury	234

Część III. O Żydach

List do profesora dr. Hellpacha, Ministra Stanu	239
List do Araba	241
Spółeczeństwo żydowskie	243
Przemówienia o budownictwie palestyńskim	247
Pracująca Palestyna	256
Uzdrowienie żydostwa	257
Chrześcijaństwo i judaizm	259
Ideale Żydów	259
Czy istnieje światopogląd żydowski?	260
Antysemityzm a młodzież akademicka	262
Nasz dług wobec syjonizmu	264
Skąd się bierze nienawiść do Żydów?	267
Rozproszenie europejskiego żydostwa	277
Żydzi izraelscy	280

Część IV. O Niemczech

Wyznanie – marzec 1933 r.	285
Korespondencja z Pruską Akademią Nauk	286
Korespondencja z Bawarską Akademią Nauk	291
Odpowiedź na zaproszenie do udziału w spotkaniu przeciwko antysemityzmowi	293
Bohaterom powstania w warszawskim getcie	294

Część V. Przyczynek do nauki

Wstęp	299
Zasady fizyki teoretycznej	303
Zasady badań naukowych	308

Czym jest teoria względności?	313
Geometria a doświadczenie	319
O teorii względności	338
Przyczyna tworzenia się meandrów w korytach rzek oraz uzasadnienie tak zwanego prawa Baera	342
Mechanika Newtona i jej wpływ na kształtowanie się fizyki teoretycznej	348
O prawdzie naukowej	359
Johannes Kepler	360
Wpływ Maxwella na rozwój pojęcia rzeczywistości fizycznej ...	365
O metodzie fizyki teoretycznej	371
Zagadnienie fizyczne przestrzeni, eteru i pola	380
Kilka słów o powstaniu ogólnej teorii względności	392
Fizyka i rzeczywistość	398
Podstawy fizyki teoretycznej	444
Wspólny język nauki	461
$E = mc^2$	464
O uogólnionej teorii grawitacji	470
Orędzie do Włoskiego Towarzystwa na Rzecz Rozwoju Nauki ...	490
Orędzie z okazji 410 rocznicy śmierci Kopernika	495
Teoria względności i problem przestrzeni	496
Źródła tekstów	521